

POTEP PO VIPAVSKEM KRIŽU

V mesecu oktobru smo z otroki skupin Žirafe in Zebre iz Otroškega vrtca Ajdovščina obiskali slikovito srednjeveško vasico Vipavski Križ. Že sama vožnja z avtobusom je bila za otroke poseben dogodek, ki so se ga zelo razveselili. Pred mestnim obzidjem nas je pričakala ga. Kristina Vrčon Jejčič, ki nas je v vlogi lokalne vodičke popeljala skozi staro mestno jedro. Najprej smo obiskali samostansko knjižnico, kjer smo si ogledali dragoceno zbirko starih knjig. Otroci so izvedeli, da knjigam pravimo tudi »bukve«, saj so bile platnice prvih knjig izdelane prav iz lesa bukve. Te pa so bile pogosto hrana lesnim črvičkom zaradi katerih smo na platnicah knjig lahko opazili manjše luknjice.

Od tu naprej smo pot nadaljevali skozi ozke ulice – »gase«, kjer smo opazovali majhne kamnite hiše, ki so grajene tesno druga ob drugi. Gospa Kristina nam je povedala, da v Križu v gasah nikoli ne piha veter prav zato, ker se »držijo« tako skupaj. Prav tako pa so, zaradi zaščite pred vetrom, na strehah hiš položeni kamni in skrle. Otrokom je bilo posebej zanimivo videti kako majhne so bile te hiše v katerih so živele velike družine. Prav zato so otroci ves dan preživeli zunaj, na gasah in poljih, kjer so se igrali in pomagali staršem pri različnih opravilih.

Sredi vasi poleg cerkve stoji velik kamnit vodnjak, ki so ga pred mnogimi leti izkopali, da bi prišli do vode a žal neuspešno, zato so si pomagali z žlebovi, ki so jih speljali v vodnjak v katerega je potem tekla deževnica. Blizu vaškega vodnjaka stoji hiša na kateri so otroci opazili pravo topovsko kroglo, ki je tam ostala še iz časa obleganja mesta. Otroci so kasneje v vrtcu o tej krogli še veliko pripovedovali.

Kmalu zatem nas je gospa Kristina povabila, da sledimo beli tlakovani poti, ki so jo imenovali »gosposka pot«, po kateri se je sprehajala grajska družina. Ta posebna pot nas je vodila vse do glavnega trga ob samostanski cerkvi, kjer nas je čakalo

veliko presenečenje. Pričakali so nas grof, grofica in vaški stražar. Otroci so bili navdušeni, ko so jih lahko pozdravili in pomerjali njihova zanimiva pokrivala, deklice pa tudi grofičino pahljačo. Gospa Kristina nam je ob tem povedala zelo zanimivo zgodbo o zlatem križu, ki sta ga grof in grofica v znak hvaležnosti podarila Križu. Nepridipravi so poskušali zlati križ ukrasti, vendar jim zaradi čudeža to ni uspelo. Grof in grofica sta po tem dogodku zlati križ skrila in namesto tega postavila velik lesen križ, ki ga danes lahko vidimo na trgu ob samostanski cerkvi. Otroke je zgodba zelo nagovorila, posebej zato, ker zlatega križa še do danes niso našli, grof in grofica pa tudi nista želela izdati skrivnosti otrokom.

Dogodivščino smo zaključili v samostanski jedilnici, kjer so otroci narisali svoje vtise in doživetja s potepanja po Križu. Posebej bi se rade zahvalile gospe Kristini Vrčon Jejčič in tudi vsem sodelujočim iz turističnega društva Vipavski Križ, ki so si posebej za nas vzeli čas in nam tako pripravili nepozabno dopoldne.

Alenka in Dolores